

N:o 89.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 Maj 1869.
— — — — — hos Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående ändringar i Konkurslagen.

(Lag Utskottets Utlåtande N:o 36.)

S. A. K.

Hos Riksdagen hafva framställningar blifvit gjorda, åsyftande ändring i Konkurslagens stadganden angående dels borgenärs skyldighet att, då yrkande derom framställes, edfästa sin fordran och dels villkoren för ackords godkännande.

I förra hänseendet har blifvit anmärkt, att nuvarande lag lemnar rum för ett ofta öfverklagadt missbruk, bestående deri, att edgångsyrkande framställes utan giltig anledning, under beräkning att en eller annan borgenär, mot hvilken detsamma är riktadt, skall förblifva okunnig derom, försumma edgången och således gå miste om utdelning i massan. Riksdagen har funnit denna anmärkning förtjent af uppmärksamhet. Visserligen är den grundsats i Konkurslagen genomförd, att borgenär bör sjelf eller genom ombud följa konkursmålets gång, göra sig underrättad, huruvida anmärkning mot hans fordran förekommit, huruvida edgångsyrkande blifvit väckt o. s. v. Men då erfarenheten visat, att i allmänhet icke så sker; då lagen antager såsom regel, att borgenär ej behöfver edfästa sin fordran; och då det för en borgenär, som har en mindre betydlig fordran, kunde medföra uppoffring af hela beloppet deraf och kanske än mera, om han skulle sjelf eller genom ombud uti ifrågavarande afseende följa behandlingen af konkursmålet, synes någon åtgärd böra vidtagas till förekommande af anmärkta missbruket af rättigheten att påkalla borgenärsed; och

torde för sådant ändamål vara lämpligt, att den, som yrkandet framställer, åläggas att derom underrätta vederbörande borgenär.

I sammanhang härmed och till undanrödjande af de olägenheter, som för edgångens fullgörande ofta kunna möta derigenom, att borgenär, i anseende till de långa mellantiderna för domstolarnes sammanträden på landet, måste företaga en lång och kostsam resa till närmaste stad, för att der aflägga eden, har Riksdagen ansett att det borde medgifvas borgenär rättighet att aflägga eden inför domaren på landet.

Beträffande villkoren för ackords godkännande så har vid innevarande, likasom vid föregående riksdagar, klagan förekommit öfver de rättsförnämmande missbruk, hvartill de i Konkurslagen den 18 September 1862 angående detta ämne meddelade stadganden gifva anledning. I öfverensstämmelse med sistlidna Riksdags för dess del fattade beslut har Eders Kongl. Maj:t genom nådig förordning d n 18 September 1868 vid Konkurslagens 104 § stadgat ett tillägg, enligt hvilket fastställelse å ackord må vägras på den grund, att säkerhet för dess fullgörande saknas. Härigenom hafva visserligen anmärkta missbruken till någon del blifvit förebyggda; men ännu kvarstår ett förhållande, som i förevarande hänseende påkallar rättelse. Den ringa ackordsprocent, som i konkurser vanligen erbjudes, utvisar, att konkurserna i allmänhet ej börjas i rätt tid eller så snart gäldenären kommit på obestånd. Det i afseende härå i lagen uppställda straffhot har ej visat sig verksamt, hvartill anledningen åtminstone i någon mån torde böra sökas i förhoppningen, att i allt fall erforderlig pluralitet skall kunna vinnas för tvångsackords genomdrifvande. En obetydlig ackordssumma utgör icke någon motsvarande ersättning för förlust af rättigheten till framtida kraf, och ackordet kunde således blifva för gäldenären en förvärfskälla, visserligen mot lagens anda, men utan att lagen därför lägger vidare hinder. Riksdagen har ansett, att, såsom ett ytterligare medel att motverka dessa missförhållanden, borde, jemte hvad genom förenämnda Kongl. Förordning redan blifvit stadgat, tillika föreskrifvas, att ackord ej må af Rätten fastställas, med mindre detsamma lemnar minst tjugofem procent åt alla de borgenärer, som det angår och som ej uttryckligen förklarar sig ty förutan med ackordet nöjda.

På grund af allt detta har Riksdagen för sin del beslutat en författning, hvarigenom förordnas, att 86, 87, 88, 90 och 104 §§ i Konkurslagen af den 18 September 1862 skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 86.

“Yrkande, att anmäld fordran med ed fästas skall, göres skriftligen, i den ordning och inom den tid, som för jäf emot fordringar förr stadgade äro.

Ej

Ej må sådant yrkande i bevakningsinlaga väckas. Rätten eller domaren förelägge den, mot hvilken yrkandet framställes, att edgången fullgöra och med bevis derom inkomma inom viss tid af högst en månad från det han af föreläggandet erhållit del; och vare den, som yrkandet väcker, skyldig att ombesörja delgifvandet och derom till Rätten eller domaren ingifva bevis inom en månad från den för jäf emot fordringar bestämda tid, vid påföljd att hans yrkande eljest lemnas utan afseende. Borgenär, hvilken förmånen af ett sådant delgifvande åtnjuta vill, åligge att i bevakningsinlagan uppgifva den ort i riket, der han eller hans ombud kan träffas. Har han det underlåtit, vare pliktig att edgångsbeviset till Rätten eller domaren inlemna inom två månader från den tid yrkandet sednast bort framställas.

§ 87.

Då borgenär edgång fullgöra skall; göra det vid den Rätt, hvarunder konkurssaken lyder, eller inför annan domstol eller på landet inför domaren. Vistas borgenär utom riket; då eger han eden aflägga i landet, der han vistas, antingen hos Svenska beskickningen eller inför den domstol eller den myndighet, hos hvilken, enligt det landets lag, sådan edgång fullgöras må.

Borgenär stånde ock fritt att eden aflägga före inställelsedagen inför domstol eller myndighet, som nyss nämnd är, så ock å inställelsedagen inför ordföranden.

§ 88.

Kan borgenär ej inom föreskrifven tid fullgöra honom förelagd edgång och derom till Rätten eller domaren ingifva bevis; anmäle han inom samma tid sitt förfall för Rätten eller domaren, och pröfve Rätten, om längre tid honom föreläggas må. Försummar borgenär att edgångsbevis inom föreskrifven tid ingifva; varde hans bevakning utan afseende lemnad: företer han det sedan; anses bevakningen då vara gjord.

§ 90.

Borgenär, som för sin fordran har lös pant i handom eller inteckning i gäldenärens fasta gods, njute, der han fordringen i konkursen icke bevakat, ej rätt till betalning ur annan konkursboets egendom än panten eller den intecknade fastigheten. Sådan borgenär vare ock pliktig, der det äskas, att, innan han betalning ur panten eller fastigheten njuta må, sin fordran med den i 82 §

föreskrifna borgenärsed fästa. Underlåter han att efter föreläggande, i den ordning 86 § stadgar, till Rätten eller domaren ingifva bevis, att han föreskrifven ed aflagt; då må egendomen, såsom annan konkursboets tillhörighet, af gode männen eller sysslomännen omhändertagas, och utdelning derutur ske till andra borgenärer, som sina fordringar lagligen bevakat: fullgör han edgången innan sådan utdelning skett; vare vid sin rätt till betalning ur panten eller fastigheten bibehållen.

§ 104.

Ackord må ej, ändå att det ej bestridt är, af Rätten fastställas: då beslutet icke i laga ordning tillkommit: då gäldenär blifvit dömd för bedrägligt förhållande mot sina borgenärer eller medan han under tilltal därför står: då anledning är, att gäldenär hemligen gynnat någon borgenär vid ackordet, eller att annat svek dervid egt rum: då ackordet ej gifver lika rätt och minst tjugofem för hundra af fordringsbeloppet åt alla de borgenärer, som det angår och som ej uttryckligen förklarar sig ty förutan med ackordet nöjde: då det uppenbarligen länder till skada för borgenärerna.“

Riksdagen framhårdar etc.

Stockholm den 14 Maj 1869.